

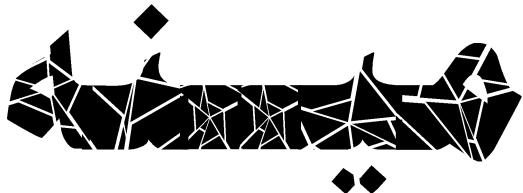
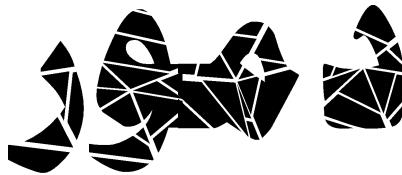

کبور مینه

لیکوال: حاجی محمد خلاند

Ketabton.com

شنه او خیر نه جمیل احمد درویش

د دمور اوپلار د حقوقيه په اړه

بېشپۇ لە زېنگىد كتاب

ليکنه او خيپنه : حاجى محمد ئخاند او همكار جمیل احمد درويش

دمور مینه

دكتاب یول حفوچ به خبرندوبه اوه لرى!

دكتاب بىز زىنده

- دكتاب نوم : دمور مېنە *
لېكىنه او خېزىنە : حاجى محمد خلاند اوورسەرە همكار جمبىل احمد
دروپىش *
خېرندوبه اداره : الهدابە خېرندوبه اداره *
كىنە او خوشونە عبدالحەممەد مۇھەممەد ئەلمۇن
او حكمت الله الهمام *
دېزاپن الھەدايە خېرندوبه اداره *
دەقاپ كال * ٢١ / ٣ / ١٣٩٨
* ١ / ١١ / ٤٠ ١٩
* ١٤٤٠ / ١٠ / ٧

*

د پەقانپاڭ ئەستەپىز:

كىچىكىچى ۱۰۰۰

- كىچىكىچى ۸،۲۷×۵،۸۳ *
دەغلىمە كۈلۈم خاي دىدرىيەن القران اسلامىي وائىسى راۋىيۇ
ئەمدازىنگە كىتابلىقون وېبىتايىت *
دەغلىمە كىتابلىقون وېبىتايىت

لَهُ كُلُّ أَنْوَافِ الْوُجُودِ وَنَحْنُ كُوَفَّةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

اسلام عليكم ورحمة الله وبركاته. اما بعد

دټولو لوستونکو خخه موږ دا هیله لرو چې په دی کتاب کی کومه یوه
غلطی په نظر ورسی.

هغه دی هم هلتہ اصلاح کړی. غلطی که املایی وی یا معنوی وی یا
داسی بله غلطی وی خه فرق نه لری بس اصلاح دی یا په ذهن او یا په قلم
سره و کړی او موږ ته دی دزره له موخي معافي و کړی. ئکه هر انسان
دهيری او خطأ خاوند دی. هیڅ یو انسان داسی نسته چې خطادی نه ئخنی

دبور مینه

کیزی .پوهان وايی : بندە معنا ماندە : او بل داچى خرنگە يو خوك دانە
 غواپى چى دده پە عىب باندى بل يو پوهى سى نوبايىد چى دبل مسلمان
 انسان لپارەھم دانە و غواپى چى دده عىب و نوروتە بىكارە سى .پېستانە
 خومە يو بىھە مىتل كوى : بندە راسە دخداي خېلسە لكە پرئاند داسى پېبل
 سە : او د مسلمان پر عىب پر دە اچول نە يوازى داسى چى هۇغە خوشحالە
 كوى بلکى

ددە دخپلۇ عىبونو ددى لاملىڭى چى الله رب لعزت بە يى ورپىت كرى .
 يا پە دنیا كى او ييا پە اخرت كى . مبارك عليه الصلاة والسلام فرمایى
 (من ستر مسلمًا ستره الله في الدنيا والآخرة) يعنى خوك چى ديو
 مسلمان عىب ورپىت كرى نو الله ج بە يى پە دنیا او اخرت كى پر دە و كرى
 نور بىث نە او بىدو دھو بىيار لپارە صرف اشارەھم كافى ده

لام _____ والـ

حاجى محمد ئىلاند او ورسەھـ مكار جمـ ييل احمدـ درويشـ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دالے

- * دخپلو والیدينو مور اوپلار په نامه چي له زوکري بي ترخوانى په دينى خدمتونو کي مصروفه کوي يو تردي چي دعلم ډگرتئي راوسولو و په الهى دين اسلام سره يي زموږ پالنه و کړل.
- * او د هغو ټوانانو ورونو او خوبندو په نامه چي دخپل مور اوپلار دير احترام او قدردانى بي کړي وی.
- * په درنښت حاجي محمد خلاند اوور سره همکار جمیل احمد درويش

دكتاب ئانگرپىاوي

گرانولوستونكۈ دكتاب ئانگرپىاوي تۈلەپەلاندى ھول سەدى

١ لومنى ئانگرپىايا يى دادەچى پەيلا يىلو معلوماتو سەراوەلى دى

٢ ئانگرپىايا ددى كتاب دادەچى يوه پەزىز پورى قىصە دمور پەھكلە و راندى
كىپرى ورپسى يو شۇ غورە ويناوى دوالىدىنۇ دحقوق پەارە و راندى كىپرى

٣ درەمە ئانگرپىايا يى دادەچى دوالىدىنۇ پەھكلە د معلوماتو وروستە يوه پەزىز
پورى ادبى تۆتەھم پېر تەھ

٤ ئانگرپىيا ددى كتاب دادەچى دپۇھانۇ خىركو عالمانو او و ستادانو غۇچان
معلومات پەكىنى ئاي پەرخائى سوی دى

الې د ئانگرپىاوي اوپايدى ھەلەستونكى تەپە بىرخە ورکى او زمۇر سېيىخلى
كوشش پەخپىل عالى درباركى قبول او مقبول و گئخوي

امين

*

د کتاب لېکلو سبب او لامل

داچى پە اتھرنىيەت او عامە كتاب پلورنخىو كى دمور او
پلار حقوق پە ارە كوم داسى مدلل او بشپەر كتاب پە
نظر نە راغلى نۇ موڭەمەشە و كرلە چى دوالىدىنۇ
د حقوق پە بارە كى يو كتاب تاليف كرو نۇ الحمد لله
او سدادى تاليف مو كرى او ستاسو پە لاسونو كى دى
چى خالص مى دخېنىتىن تعالى پە مرسىتە او تو فيق سره
تىيار او نويشته كرى

ولحمد الله الجامع وحده

دلىكواڭ پېزىندىنە

حاجى محمد ئەلاند چى او سمهال دكىندهار ولايت
دېپىن بولد ك ولسوالى دنوی كلى او سيدونكى دى

محترم حاجی محمد ځلاند ابتدایه زده کړی
 د پاکستان د بلو چستان په ایالت کې د سرخاب کمپ
 د هجرت په عالی لیسه کې ترسره کړی . متوضطه زده
 کړی یې د کندهار ولايت په لمرا او الجهان نبوونیز
 مرکز کې سرته رسولی .

ددی وروسته یې د اقتصادی مشکلاتو له وجھی په
 کارپیل و کړ او زده کړی یې نیمګړی پاته سوی . محترم
 حاجی محمد ځلاند د کمپیوټر په برخه کې دیادونی وړ
 استاد هم پاته سوی دی په دی برخه کې یې ډیر
 شاگردان روزلی دی . د هغه وروسته یې د سپین بولدک
 په سیمیزه او ولسی اسلامی راهیو لو مری تعليم القرآن
 وروسته بیا په تدریس القرآن راهیو کې د تخيک دنده
 په غاره ورو سپارل سوه

د لازیاتو برياليتو بونو په هيله دی عبد الحميد مستقيم

دمور مینه

فهرست

(د موور مینه)	13
د موور د مهربانی په هکله یوه دېره په زړه پوري قيصه	13
: اي ګرانجي موور جانجي	15
د موور په اوړه غوره خبری	17
د موور جاښبه کيننه	18
ادبی تړوڼه	23
موور یعنی شئه؟	25
دنځښی صن مینه د موور سره	26
ادبی تړوڼه	31
د موور په هکله، شهوزر یعنی ګرانجي	32
د یوه زنداني د زندان خاطره	33
د مووره مینه ادبی ګرانجي	36

دمور مینه

م سور شهوک ده	37
گرانی موری	38
سوال و کارل «سوچی» مور شه نهی ده؟	42
ادبی توهنه	45
ایوه مور په ټنگله کې	46
م سور	48
عجیب به قیصه	51
م سور جانه	53
ادبی توهنه	54
۲ م سور امره ۵ نزدی دوکه	58
زربندي کړښي	60
ادبی توهنه	61
قیصه	63
م سور شهوک ده	66

دمور مىنه

ادبى توتىھى.....	67
قىچىكىھى.....	68
قىچىكىھى.....	70
لە دمۇر اوپىلار لەزە نېيکىي كەول.....	72

دمور مینه

(دموز مینه)

دې نړۍ کې مطلبې مینه رواج ده
چې یوه یې دنبایست بله د باج ده

بې مطلبه که څوک مینه لیدل غواړي
دمور مینه نه په تخت او نه په تاج ده

هره مینه خپل مقام لري و حاتته
دمور مینه رسیدلې تر معراج ده

مینې سته چې په عوض هم پوره کېږي
او دا مینه صرف اولاد لره احتیاج ده

زما (درد من) دی خداي د حق مینه نصیب کړي
نوره مینه د غارت او د تاراج ده

د مور د مهربانۍ په هکله یوه ډېرہ په زړه پورې قیصه
یو ئوان هلك چې هره ورع به یې په کور کې د میرمن او مور
ترمنځ جنجالو، نو غونبتل یې چې د مور خخه ځان خلاص
کړي، فیصله یې وکړه چې مور باید په ځنګله کې خوشی کړي،

نو موری په شاه کره او دیوه لوی ځنګل په لور روان شو
 او یو هسک غره ته و خوت چې خپله بودی مور هلتہ
 پریزدی ترڅورا کښته نه سی، نو کله چې د ځنګل په
 منځ کې د دنګو او هیبتي لویو بوټو
 (نو) لاندی تیریده نو مور به یې د پاسه د نو)
 . . . څانګې ماتولې او په حمکه به یې غور ځولي
 هلك خپله مور په غره کې پریښوده او یوازی راروان
 شو، لیکن لاره ډپره هیبت ناکه وه هلك فکرو کړ چې که
 خدای تعالی مه کړه لاره می غلطه کړه نو هسي نه په بل
 لوري لارسم او حیوانات می و خوری په دې سوچونو
 کې و چې مورکي یې پري او ازا و کړ چې زوي جانه
 ګوره چې لاردنې غلطه نه سی ما به په لاره کې د ونو او
 بوټو څانګې په دې خاطر راما تولې او په لاره می
 غور ځولي ترڅو تاته په بيرته تلو کې مشکل نه وي او
 لاره درنه غلطه نشي او س په همدې نښو نښانو بيرته
 ولارسه! زوي جانه ناوخته دی ژرژر ولارسه چې خدي
 تعالی مه کړه کوم ځناور درته نقصان و نه رسو یې خير

لار سې زويه! په دې وخت کي داونکو ډنډونو د
هلك په سترګو کي سیلا بونه
جور کړل، زيات پښيمانه شو مور ته راغۍ غاره يې
ترينه واخیسته لاسونه يې ورته بنکل کړل او بيرته يې
کور ته بوتله.
ترټولو عجیبه خودا ده چې زوي يې د مرګ سوچونه
کوي او موري د سلامتی فکر
مور جانه د مينه ناک زړه څښتنه ده هروختيې قدر او
عزت کوه حکم چې دغه نعمت په عمر کي
انسان ته یو ځل ورکول کېږي.

اۍ ګډانجې مور جانجې

هر هغه څه چې تازما لپاره کړي لکه مينه، پاملنہ،
باور، تشویق، هيله، هوساينه، ملاتړ، ډاډ ګيرنه او
دا هرڅه ما په دې پوهوي، چې زه خومره شاباسي
نيکمرغه وم، چې ستاغوندي په مور مې درلو ده، ددغه
ټولو نيكيو په بدل کې زه هیڅ نشم کولاي یوازې به

دومره وايم چې اي د عرش مالکه ای د ئمکو او
 اسماNonو خاوندې زما مورته په خپل فضل او رحم سره
 جنت الفردوس ورکړه ته موږ دواړه د قیامت په ورځ د
 خپل عرش د سیوری لاندی سره یوئهای کړه.

امین ۳م امین

خدائې خودې بې موره د چا کورنه کړي
 او گوره صورت مې ټکه زورنه کړي
 ټکه مې غمونه او سملګري دي
 او س راته دعا خو خورده مورنه کړي
 ماورباندې خاورې اړاولې دي
 خوند ټکه دا کلې او دا لور نه کړي
 څه رنګه به هیره کرم مور جانه زه
 کورکښ مې خندا نیازینه خورنه کړي
 وائي راته څه شوله ادي زما
 او س راسره لوبي واره لورنه کړي
 څنګه چې خلق سوئخي د مورجانې غم

داسې سوئحول په خدا ګواور نه کړي
 هغه خوشحالې نشته اوس کلې کښي
 اوس واره زمونږ کلې کې شور نه کړي
 خنګه چې دا زه داسې بې موره شوم
 خدائې دې دغه خلق داسې نور نه کړي.

نه مور په او ه غوره خبرې

یواخنی خوک چې زړه او روح یې د ژوند ترا خیره د
 اولاد سره رپېدي مور ده.
 . مور ټوله د مهرباني، خنځه جوړه ده
 یواخنی خوک چې د عمر ترا خیره پوري د اولاد نوم په
 خوله کې لري هغه مور ده.
 هیڅ ګل د مور په شان رنګ او بنکلې بوی نه لري
 مور د نیکبختی، لمردی
 له داسې حاله ویره و کړه چې مور دی
 له فریاد او نفرت خنځه خپل لاسونه
 ستا په خلاف د اسمان په لوری او چت
 کړي

دمور حسین یادونه داسی یو سینددی چی
دژوروالی اندازه یی یوازی واحد الله جل جلاله
ته معلوم دی

دمور محبت داسی یوه هستی ده چی هیخ
نه ختمیپری
دمور محبت دهر شه خخه بهتر او بنا یسته شی دی

۲۷) مور جاپه کینه

یوه مورد خپل ناروغه زوی د کت خواته ناسته وها او
ژرل یې
ملائیکه را کنسته شوه مخ یې د مور خواته کړ او ورته
یې وویل:
ای موري! زه د الله جله خوارagli یم، هغه پرتا
رحمت کړی چې ستا یوه هیله پوره کرم، ووا یه له هغه نه
شه غواړې?
مور ملائیکې ته مخ کړ او ورته یې وویل

دمور مینه

له الله ح خخه غوارم چې زما زوى ته شفا ورکړي.
ملائیکې وویل: پښیمانه کېږې خو به نه?
مور حواب ورکړ
نه!

ملايکې وویل:
او س دې زوې روغشو، خوتا کولای شو چې د خپلو
ړندو سترګو د لید غونښته دې کړې واي
مور مسکۍ شوه او ورته یې وویل: ته یې نشي
احساسولي

کلونه تیرشول زوى خخه ستر او بريالي انسان جوړ شو
او مور به هم د زوې بريالي تو邦ه په مينه ولمان حل
زوې واده وکړ او له خپلې ميرمنې سره یې ډيره مينه
درلوده یوه ورځ زوى مخ مورته ورو رواړه وی او ورته
یې وویل
موري !

نشم کولی خنګه یې درته ووایم، خواصلي ستونزه دا
ده چې زما ميرمن له تا سره یوئحای ژوند نشي کولی،

دمور مینه

غوارم تاته يو ئاتته كورپيدا كرم تر خوتە هلتە جلا
ژوند و كپى.

مۇر زوپى تە مخ و راپولو او ورتە يې ويل
نە زوييە زە دپخۇ عمرلۇ نكۇ خلکو ئاخى تە حمە
او لە خپلۇ همزۇلۇ سره ژوند كوم او هو سابە يىمە
مورلە كور خىخە بەر شوھ يوا ئى كېنىناسىلە او پەزرا بۇ ختە
شوه

ملائىكە بىيارا كېنىتە شوھ او مورتە و ويل
ودىپى لىدلچى ستازوی لە تاسە ئە و كېل؟
او سپېنىمانە شوپى؟
غوارپى ورتە بىرا و كپى؟

مور و ويل: نە پېنىمانە يىمە او نە ھەنم بىرا ورتە كوم، تە خە
پوهىبى؟

ملائىكى و ويل:

بىا ھەم داللەج رحمت پرتا شوئ او كولاي شې هيلى و كپى، او س
وايە پوهىبىم چى لە اللەج خىخە دخپلۇ سترگو ليد غوارپى،
صەھىھ ؟

مور پەداچ سره و ويل، نە! ملائىكىپى پەدىرىھ حيراتىيا سره و ويل
نو خە؟

مورد حواب و رکب:

له الله ج خخه غوارم مبور مې بنه او زړه سواندہ بنخه وي او
وکولای شي چې زمازوی بختور کړي، حکمه زه نوره هلتنه نه يمه
چې له خپل زوی خخه خارنه و کړم.

د ملائیکي له سترګو خخه او بنکې رواني شوې او د او بنکو
دوه خاڅکي د مورپه سترګو کې ورتوی شول او سترګو یې
دید پیدا کړ.

کله چې مور د ملائیکي او بنکې ولیدلې ور خخه وي پونښل
ایا

ملائیکي هم ژرا کوي؟
ملائیکي وویل: هو

خو یواحې هغه وخت او بنکې تو یو ی او ژاري چې کله الله ج
و ژاري

مورد پونښنے و کړه:
الله ج هم ژرا کوي?
ملائیکي خواب و رکب:

الله ج همدا شيبة په ليواليا د خپل خلقت چې نوم یې مور ده
ژاري. يعني چې مور ژاري الله تعالى هم ژاري
هیڅوک او هیڅ شي نسو کولای له مور سره پر تله کړو

نودرنولوستونکو

که یو خوک و غوارپی چی پرمختگ و کری! نودی
دڅل مور او پلار سره مینه او محبت کوی. دمور
او پلار په دواعانسان تر جنت پوری رسیبی. کوم وخت
چی دو یو چا خخه مور او پلار خوشحاله وی نو الله (ج)
هم ډیر ځنی خوشحاله
اور اراضی وی

دمور ازاری به کله هم هو سانه سی
دمور او پلار دازار عذابونه په دنیا کی
سری ته رسیبی
اخرت خولا پرمخ پاته دی
نو هیله لرم چی ازاری نه کری
او په خپل ژوند کی یی راضی او خوشحاله
کری

دبور مینه

ئىكە جنت دمور او پلا رتر قدمو نو لاندى دى
ددوى شتون غنيمت و گنھى او
دعا وى ور خخھە و غوارپى
چى دجھنم لە او ر خخھە خلا صون و مومى
ئىكە دمور قەر عارضى
وى
مڭر محبت يې دايىمى وى

أله بىسى تېھۇقۇھە

ستا پاكو پىنبو لاندى جنت دى

مورى
پە مورى لازم ستا اطاعت دى مورى
درب پە ور اندى ستادعا مورجانى
بىكل قاييل د قبوليت دى مورى

چې ستا حقوق رب په قران کې ویلى
 لور دی ترچا منزلت دی موری
 چې درته و گورم نوزره می خوبن شی
 درته مې زره کې محبت دی موری
 راته دی تیری ډیری شپی کړی و یښی
 ډیر زیات په موردی شفقت دی موری
 په ورین تندی چې مورته څوک و گوری
 حدیث شریف د پاک حضرت دی موری
 د هغه اجريوی عمری غوندی دی
 ولا رښتیا او حقیقت دی موری

چې نورانی مخته دی گورمه زه
 پکی څه بلشانی لذت دی موری
 او سیی قیصی نه معلوم یېږی موری
 اسلام در کړی لوی عزت دی موری

د عمری د زړگی سريي موري تاسره مې حب هم سترالفت دی موري

موري یې ځنه شه؟

مور خو موروی

مور هغه هستي ده، چې اللہ تعالیٰ يې انسان ته په ژوند
کې يو ټل ورکوي.

لكه يو بیت دی

قدريې ډير پکار دی د خپل زړگی په مينه)
هر چا ته خداي ورکوي يوه يوه مورکي
مور د انسان د هيлю او اميدونو با غچه ده
مور د دنياد بنائيستونو او رنگونو نوم ده
يوه څرګنده مور د انسان د خوبني او خوشحالی
نمونه ده

مور د هغه كتاب نوم ده، چې په لوستلو سره يې د
انسان تلو سه لاه پسي زياتيرې

دمور مینه

بې لە مورە دا دنیا بې خوندە او نىمگۈرى وې
د تىريت لو مرنى مكتب او مدرسه د مور غىرە ده
د مور ياد د هىرولۇنە دى، حالانكە كەپىرى پىرى
ژوند تىر شى
لکە چى يو دوه بىتونە دى

ما كېرلە هىرە يادىد لە مور مې
زما لە ذهنە نە وتلە مور مې
ما كېرى نعري چې نورى يې نە ياد دوم
پە خېلە فكر تە راتللە مور مې

گرانو دوستانو ھيلە مندى يەم چې د
خېلۇ والدىنوسە د زەرە لە كومى مينە او محبىت و كېرى

ئەنچىسى مىنە ئەھىزىزە

رسول الله ص د خپلې مور په قبر
 ژرا : پر انسان باندي د الله رحم او احسان ده، الله
 جل جلاله وايې و آنه هو أضحك و أبكى (النجم
 43)، يعني او هغه ذات دی چې خندول او ژرول
 کوي، په ژرا سره د درد مند او غمجن انسان زره
 سپكيربي او دارنگه په ژرا سره له درد منو او
 کريدلو سره خواخوري غمرازي کولي شو، که
 مور په لاس کې څه ونه لرو او ونشو کولي د کوم
 غمجن او درد من انسان مرسته و کرو، د اوښکو
 زيرمې خول رو د ناچاري او ييوسي په حالت کې د
 داسي خلکو په حال ژرلاي شو او له هغو سره
 سلګي شريکولي شو، داراز دير حله یوه شي ته
 د شوق له پاره هم ژرا انسان ته سکون او ارام
 ورکوي او د الله له ويرې هم ژرا له مور سره
 مرسته کولي شي، او د الله له ويرې تويدونکې

او بىكىپ د اخىت پە ورئۇخورا ارىزبىستاكىپ
 مىلغىلىپ كىرىحى. رسول اللە صلي اللە علیه وسلم پە
 خېلىزوند كىپ لە دې انسانى حالت سره دىرەخە
 مخامىخ شوىدى او پە مختلفو حالاتو كىپ يې
 ژېلى دى

. دلتە هەغە پەرتىپ كىپ او فايىدىپ را خىرو
 رسول اللە صلي اللە علیه وسلم د خېلى مور قبرتە
 ولار او دەھىي د قبر خواتە يې و ژېلى، لە دە سره
 چې كوم ملگىرىي وو هەغە هەم و ژېلى او وىيې ويل :
 مالە خېلى ۋەنەن نەاجازە و غۇښتە چې زە مې
 مورتە د مغىرت دعا و كۈرم اجازە يې رانكەرە او يىا
 مې لە خدا يەخخە اجازە و غۇښتە چې د خېلى
 مور د قبر زيارت و كۈرم نو اجازە يې را كەرە . نو
 تاسو هەم د قبر نو زيارت كۆئ، ئۆتكەپە دى سره
 انسان تە مرگ و رىيادىپ بېپ. عن أبي هريرة - رضي

الله عنه- قال: زار النبي -صلى الله عليه وسلم- قبر أمه فبكى وأبكى من حوله، فقال: (استأذنت ربِّي في أن أستغفر لها فلم يؤذن لي، واستأذنته في أن أزور قبرها فأذن لي، فزورو القبور فإنها) تذكر الموت). (رواه مسلم)

په حدیث کې دی خبرې ته اشاره ده چې دمور مینه دانسان په فطرت کې اغېل شوې وي که ثه هم در رسول الله صلی الله علیه وسلم مورد دده په ماشو متوب کې وفات شوې وه او ده یې دو مره خواړنه وو لیدلي خویا هم له مور سره اړیکه تر نورو ټولو انساني اړیکو پیاوړې او پخه ده، او د موب د قبر خواته در رسول الله صلی الله علیه وسلم ژړا علما و د اسې توجیه کړې ده چې په هغې باندې د جهنم له ویرې نه یې پرې ژړلې دې

له حدیث نه دا خبره هم معلومولی شو چې که د
 یو چا نړدی خپلوا نا مشرکان وې نو په ژوند کې له
 هغو سره ناسته ولاره او پوبنتنه يې کولی شي
 او که مړه وې هم زیارت يې کولی شي او په
 ځانګړې توګه که د یو چا مورا او پلار مشرکان هم
 وې په دنیا کې به بنه چلنډ ورسره کوي ځکه
 قرانکریم وايې : و صاحبهمافی الدنیا معروفا
 يعني په دنیا کې د دوی دواړو بنه ملګرتیا وکړه

له حدیث نه دا هم معلومولی شو چې قبرونو ته
 تګ رخصت او مستحب ده ځکه په دې کار سره
 انسان ته مرګ او اخترت ورياد یې په او بل دا چې
 زیارتونو ته تګ باید یواحی د مرګ یادونی په
 موخيه وې او د همدی موخي له پاره روادي ځکه
 په حدیث کې تصریح شو ې ده : فانها تذکر

الموت، او دنورو تپولو موخوله پا آرە زیارت ته
تگ جوازنلری په تیره بیان سبا چې خلک په
دی لړ کې خومره شرکي عملونه او له ناروا موخو
سره زیارتونو ته ئې د هغه باید زیات مخالفت
و کړل شې او خلک باید زیارتونو ته د تگ په
موخه و پوهول شې

ادبی تپوته

لور مقام لور دی عزت دی خوبی موری،
ستا تر پیسو لاندی جنت دی خوبی موری،

ستا رضا کښی چې رب خپله رضا ایښی،
دی کښی هم د خدای حکمت دی خوبی موری،

رب رحیم نه درته سل کاله ژوند غواړم،

ستا دعا ده چی سر نن زما او چت دی خوب دی موری،

تا تگلاره د ژوند وون ده را بسود لی،
ستا کلام زیب او زینت دی خوب دی موری،

خوب دی موری، خوب دی موری بیله تا نه،
د عابد ژوند په ز حمت دی خوب دی موری،

د مور په هکله څه ټولو نمونو بنایسته بسکلی

هغه څه چی تر لحده در سره پ خیر ملګر تیا کوی
دمور دعا او شرین یادونه دی.
د تمام بشر په ژبه له روانو الفاظو
څخه غوره لفظ دموردی.
تر ټولو نمونو بنایسته بسکلی
او په زره پوری نوم دموردی .

دکوم سپری په ژبه چې دمور نوم رائحې
له خوبنيو یې زړه تالونه وهی .
موره ګه هستی ده جي ئان کبابه وي
مګراولاد ته له سختیو نجات ورکوي .

دمور نوم په انسانی تعمیر کی دامید او محبت
خښته دی .
داسمان خخه لاندی د حمکی په سر بهترینه تحفه
مور د ۵.

د یوه زنداني د زندان خاطره

دمور مینه

د چهار شنبې په ورځ مې مور او وړوکې ورور ملاقات ته
راجلي وو لو مرې څل وه چې د مور جانې سره مې په ولچک او
زولنوکې کې مخامنځ شوم

مور او ورور مې ډپر راته وژړل خوما به بار بار تسلی ورکوله
او ويبل به مې مور جانې ته مه ڇاره زه او مید لرم چې ژربه
خلاص شم
خود هغې دومره بې اختیاره ژړه وه چې ما نشوہ برداشت کولی

پای کې مې په درد ورته ويبل

مور جانې که ته ڇارې زه حم

مور مې قراره شوہ خو سترګو یې ډېرې خبرې راته کولې
د پام غلطولو لپاره مې پونتنه و کړه چې هغه بابا جان ولې نه
راجې او کش رو رور مې ولې نشته درسره؟

مور مې څواب را کړو ويبل ورور دې په سبقانو اخته وه پلار به
دې بیا راشې

در خصتیدو په وخت کې مې وړو کې ورور راته وویل لالا
کورته کله رائحي؟

زما سترګې له اوښکو ډکې شوې ورته مې وویل وروره زه دلته
ستاسو د پاره پیسې گټیم بیا درئم

ورور راته وویل هغه بل ورور به مې هم راته ویل زه ستا د پاره
اخترته کالې را اړم خو هغه د اخترنې مخکې شهید شو او د
کلې په هدیره کې مو بنخ کړ او کالې یې رانه وړل

په دې وخت کې مې له خولې چغې ووتلي او مورته مې وویل د
بابا جان به مې څه حال وي، ورور مې وویل بابا جان مو هم ها
بله ورع مرشوا او بنخ مو کړ؟

مور مې په کرار او ژره غونې غبراته وویل او س دې ما او دا
. وړو کې ورو پوازې ګوزاره کوو

زړه مې غونښتل چې ډیرې خبرې ورسره و کړم خود دې خبرې
سره د ملاقات وخت پوره شو او زه موظف کس تلاس و نیولم
او د مور او وړو کې ورور خخه یې جلا کړ.

ڻ هئونه چيئنسي آنهبي ڪريبنسي

يه زما پاکي فرپښتی موری
يه صبرنا کي پښتنی موری

ستا تکليفونه شو گيري موری
عهار ستاد لوري حوصلی موری

ستاد عاگانی پلوشی موری
کړي رناء ګانی راخوری موری

يه د سپرلی د باد و بدمسی موری
يه د رباب خوبی نغمی موری

زما دردونله دمسی موری
زری زری رچی رچی موری

نئلگوی زما پیسی موری گندھی شلیدلی لوپتھی موری

د انتظار د شعر معنی موری
در ته لوگے شہ زمانی موری

مورو شوکه نه

هغه کسان چی دمور دهستی شکر کونکی دی
بیخی نن وخت کی کم دی موره هغه نعمت دی چی
داولاد هر درد هر غم فه ئان تیرولو ته لبیک وا یی
موره هغه نعمت دی چی د جدا یی غم بی د حمکی
اسمانو نو تر منع
د موجوده مساحت فه اندازه دی دردونکی غم لری
موره هغه خوک ده چی ستاخوش حالی دخپل خفگان په بدل کی
تاته زیاته وی
موره هغه لو یه هستی ده چی یوه مسکایی د بچی هر خومره لوی
غم فه خوبنی بدلوی موره هغه نعمت دی چی خادم
اوشا کرا ولاد به

ده مورده دو عاپه برکت جنت ته ئى موره غە نعمت دى چى الله

ج

خېل د مهربانى يادونە تل د مورد مهربانى د يادونى سره كېرى

د ٥

موره غە نعمت دى چى بىلا اخىرە جنت يىي تىپىنسۇ لاندى دى
يا الله ج دمورده هەرە حقە موب خلاص كېرى يا الله ج دمورد زېرى
ھە رەم چى داولاد پە غىاب كى يىي داپە خفل زېرى كم خفگان
تىروي يا الله ج موب يىي حق نشوا دا كولى خوتە ھە
دمور خفگان چى پە موب داخومە زورى بىرى موب دھە پە سزامە
محكومە وە حكىمە موب عاجزە يود مور حق نشوا دا كولى
اا الله ج دى زما اوستاسو مورگانوتە پە جنت الفردوس كى اعلى

مقام ورنصب

كېرى

يا الله ج زما اوستاسو مورگانوباندى دباران پە شان رحمتونە

نازىل كېرى چى هر چىرتە وى

امين يارب العالمين

گرانى مورى

ستا د لاس پە مونگ باندى راحت دے گرانى مورى
ستا د پېنسۇ لاندى ھە جنت دے گرانى مورى

دمور مینه

کور ته راشم چی ته نه یی ڈیر خفه شم
دسر سورے دی په موباندی رحمت دے گرانی موری

مور چی د چا نوی نو بے شوکه په دنیا وی
هر انسان ته د مورجانی حاجت دے گرانی موری

چی بچو سره یی دعا وی نومزی په دی دنیا کڈی
بے دعا چی یی بچی وی په زحمت وی گرانی موری

ستا خیال ساتلو ماته دا حوصله را کڈه
زماء ژوندون ٹول سلامت دے گرانی موری

ستا پرورش داسی پرورش دے اے مورجانی
نعمت هره لحزه په صداقت دے گرانی موری

موری

موری

موری

قربان دی سم گرانی موری

ټېلې ځای

نن می ډير سخت زره درد و کړئ
 آن د اچې پر ځان می دانسان شک پیدا سو
 پوهیزې چې ولې؟
 مور مې ویلې ول چې خنګه به له خپله زويه غوبښنه
 وکړم او که چیرې غوبښنه می رد سې
 بل چاراته وویل چې مور دی دیو کار اجازه غواړي
 د ماختن لموخ می کوي
 په ستر گو کې می اوښکې و چې سوی زبان گویی می
 و تړل سول چې رنګ به می خنګه سوی یې
 تر لې، فکر و رسته می جواب نه کړي ور
 د لمانځه نیت می تړي په فکر کې سوم چې خدای پاک
 څومره مهربانه دی چې خپل حضور ته می په لمانځه
 بولې
 او مور څومره حوصله لري
 چې د قدم له خاورې غوبښنه کوي

له ئانه و شرميدم ئان مي دومره بى كسه او ضعيف
احساس كېرى چې تر ئان مي بتراو برباد انسان ونه
لېدى

له سخت درد و روسته مي پەزره كې
خپل خالق تعالى تە و ويل

افسوس افسوس صد افسوس دى زما پر انسانيت او
مسلماني وي

چې خنگە زما مور جاني تە دغە فكر پيدا سوي دى
او زە خبر هم نەيم چې زما تر حال او مال سترە هيلە
زما پەارە داسې فكر لري

د خپل سپي څخه د يو ډير كوچني کار دا جازى غونبتنە
او اندېښنه ورتە پيدا كېږي

که اولاد صالح دپوره ايمان خاوند وي
والدينو تە به يې هيڅکله هم دغە سوال او فكر پيدا نه
سي چې له خپلوا اولادونو څخه ديو کار اجازه وغوارې

زمور دفاميل دوستان قول خبر دي چي زما او دمور
ترمنع خو پريپرده دخانمي تر منع لا په شل كاله دي ته
ورته فكرنه دي پيدا سوي
كه بد سوي نه واي مور جاني ته به مي دغه سوال پيدا
سوی نه واي
حکه مي ستاسو سره دغه راز شريک كرئ
چي دخپلي مور دزره اهما احساس كرئ دي عرش يي
لرزولى دي
مور او پلار مو ڏا من كرئ چي پر تاسو پوره باوري
ووسي چي تاسو دخپل او لاد سره نه ڪني گرخوي

سوال و کمپل سو چي هئور ٿئه ئهي؟

الله جل جلاله او يا ڪله له مور خخه زيات مهربان دئ.

سمندر وايي: مور هغه هستي ده چي داولاد په
سلگونو زره رازونه په سينه کي پتھ ساتي

دمور مینه

وريخو وويل: مور هغه هيئداره ده چي هر زنگ پکبني
له ورائيه بنكاري.

•

غرونو وويل: د مور درناوئ زماله خوکو خخه هم
ه پرلور دئ.

•

باران وويل: مور يوه داسي هستي ده چي تلي ي د
مياني ورانگي پراولاد خپري وي.

•

زمانې وويل: د مور مينه زماله ځغستا خخه هم تيزه

ه د.

•

شاعرو ايي: مور يوه داسي هستي ده چي د
اور پدونکي سينې ته کښته کېږي.

•

ليکوال وايي: مور هغه هستي ده چي د ستاياني لپاره
يې په نړۍ کي الفاظ نه موندل کېږي.

•

دمور مینه

دعا وايي: مور هغه شخصيت دئ چي داولاد د
خوبني لپاره هروخت ماغواري.

•

جنت وايي: مور هغه هستي ده چي زه يې هم تر قدمو نو
لاندي يم.

•

لمروايي: موريوه داسي هستي ده چي له هردو ول
گرمى او يخنى خخه اولاد ساتي.

•

ئمكه وايي: زما قيمت خوبه خوک پوره كري خود
مور قيمت هيچوک نه سيء پوره كولاي.

•

هوا وايي: په ماكي نرمي او تازگي د مور خرگندونه
50.

•

رنا وايي: مور درنا او بنودني خلني دئ
زه وايم: ما ته د مور او گل ترمنع تو پيرنه ترسنرگو
كيربي.

ادبی تھوڑے

کور دی راله شار کرو په ژرا دی کر مه موری
لار پی رانہ موری بی دعا دی کر مه موری

ستاد چار قربان غرب به نور نہ اور ملکہ؟
زره می چوی یتیم شو مه تنہا دی کر مه موری

بی لتا خو کور راتہ زندان بنکاری ما موری
سردی په سودا سرپه صحراء دی کر مه موری

ای زما قبلی زما دنیا زما هر خه
توله نہی شته خو بی دنیا دی کر مه موری

یوه مور په ځنګله کې

يو څوان هلك چې هره ورڅ به یې په کور کې د میرمن او مور تر منځ جنجالو، غونښتل یې چې د مور خخه ځان خلاص کړي، فيصله یې وکړه چې مور باید په ځنګل کې خوشې کړي، یوه ورڅ یې مور په شاه کړه او د یوه لوی ځنګل په لور روان شوا او یوه هسک غره ته پورته سو چې خپله بودی مور هلتہ پرېږدي، ترڅو یيرته را کښته نه شي، کله چې د ځنګل په منځ کې د دنګو او لور و بوټو او ونوا لاندې تیرېډه نو مور به یې پورته د ونو څانګې ماتولې او په حمکه به یې غورخولي

هلك خپله مور په غره کې پرېښوده او یواهې راروان شو، مګر لار ډېره هیبت ناکه وه، هلك فکرو کړ لکه چې لار مې غلطه کړه، هسي نه په بل لوري لارشم او حیوانات مې و خوري، په همدې سوچونو کې و، چې: مور کې یې پرې او ازو کړ

زوی جانه! لاردرنه غلطنه نه شی ما به په لاره کې دونو
 او بوبتو خانگې په دې خاطر راما تولې او په لاره مې
 غورئولي چې، تاته په بيرته تلو کې مشکل نه وي او
 لاردرنه غلطنه نشی او س په همدي نښو نښانو ژرژر
 ولاړ شه چې خدای مکره کوم ځناور درته نقصان ونه
 رسوي په خير لار شې زويه
 په دې وخت کې د اوښکو ډنډونو د هلك په سترګو
 کې سیلا بونه جوړ کړل، زیات پښیمانه شو مورته
 راغی غاړه یې ترې واخیسته لاسونه یې بنکل کړل او
 بيرته یې کورته بوتله
 تر ټولو عجیبه خودا ده چې زوی یې د مرګ سوچونه
 کوي او موري یې د سلامتی فکر

!

ددې کيسې مطلب

هره مور جانه د مینه ناک زره خبنتنه ده هر
 وخت يې قدر او عزت کوئ حکه چې د غه
 ستر نعمت په عمر کې انسان ته يو حل
 ورکول کېږي.

مور هغه لوی نعمت دی چې يو حلی لاره شی نوبیا يې
 راتگ نشته مخکلی له دی چې پس له مرگه يې آرمان
 و کړی نو هڅه و کړه په ژوند کې يې خوشحاله کړی

سکول

مور د دنیا ستره هستي
 په نړۍ کې ترټولو زوریدلی مور هغه
 د افغان مورده متاسفانه يو خو چې خرنګه په
 کارده موښ هغسي په دمور حق نه دی ادا کړي
 اوله بلې خوازمونږ مور ګانې روزانه غمونه

لمانئي زوريبي كريبي او درديبي دنري
دنورو مورگانو په شان خوشالي زمونبز
دمورگانو په نصيب نه ده کاش مونبز هم
خپلي مورگانې له دى وروسته خوشاله
و گورو
الله پاک دی مو په وطن کی سوله راولی

موره ھە هستى ده چى لمن كىنى يى اغزى واچول شى
گلونه ترجوري

ادبى تىھىي

مورى ستا بىكلاه او ستارنا غوارم
زه ترابده ترقىامته ستا بقاء غوارم
ستا يوه مسکاه راته بقاء غوارپى
دژوند يوه لحظه دى راته اعطاء غوارم

دمور مینه

هاشمي دى تل دعا آغوارى
ستا دجنت راته بقاء غوارم
مورى لاس پورته كره دعرش ولو رته
ستا په دعاء کي دارنا غوارم

دنيا خده ده خوبس خوشى تشن ميدان دى
يوه مورده چى هم ژوند دى هم جهان دى
چى ناخاپه را پيادشى گرانى مورى زره و روکى شى
ماشوم شى په ژراشى

بى اختياره دالله جنه داسوال و كرم
زما عمر او خوبنى دى ټوله ستاشى

پخپله ژارم هيڅ پروا مى نشته
ماته په ژوند دمور خند اپكار ده

په کور کي نه وي زله کوره درته گورته رالم

مورى راپا خە يو خە او بىكى مى ڈالى را ورى
 دخچىل پېرونى پە ئانگۇ كى مى لېر وەنگا وە
 يو ئەل مى بىا پەنچىلە ژبە اللە هو كىرى مورى

ئەجىيەپە تىپەتە

يوه زارە بىئە به هروخت لە سەھارە تر ما بىامە دخچىل
 زارە كور د دروازى مخى تە ناستە وە
 يو وخت ورتە يو خۈك چې ھە ورخ بە پە ھەمدى لارە
 تىرىپەدە متوجى شو، نولە ورخو خە يوھ ورخ وھ، چې
 . پە ھەمدى لارە تىرىپەدە

بىا يې پە زرپى بىئەپە سترگې ولگىدى، چې و چې
 شونلەپە، چاودلىپىنى او زارپى جامىپە تەن د خچىل
 زور كور مخى تە ناستە وە خودا ئەل ترىپە ھەمدا سىپە تىرى
 نە شو خواتە ورغى او د سلام وروستە يې ورتە
 وو يلىمورپە خەنگە يې؟

زارې بسحې لاس د سترگود پاسه و نیو په ئیر خیر يې
وکتل او و يې ويل بنه يمه حويه
لاروي وويل : موري د اسي معلوميې لکه چې نور
خوک نلري؟

بسحې وويل : ولې نه شکر د شپږ زامن مې دې،
خدای ج دې يې راته ژوندي لري

لاروي وويل : موري ستاسي له کوره د اسي معلوميې
چې د زامنو کاروبار دې خرابه دی ثه کار مزدوری لکه
چې نشته

بسحې وويل : نه حويه شکر د په ټولو زامنو مې
سبقونه ويلي، يوانجينر دی يو ډاکټر دی او نور هم
لوی لوی کارونه کوي

څولو بچو ته مې ودونه وکړل، دادوه میاشتې کېېي
چې پلاريې وفات شو الله دې يې وبخښي
ډېري سختې يې زما بچو سره تيرې کړې
لاروي وويل : نو زامن دې کوم دې موري؟

بنئي وويل: زامنوتە مى الله ج دېرمال او دولت
 ورکړي، هريو تە مى چې واده کولو بس الله به ورتە بل
 ئاي کې بنه کور او د ژوند سهولت ورکولو، ټول زامن
 مى هلتە يو دوه کلي وراندي او سيربي
 لاروي وويل: نو موري تە دلته خه کوي؟
 بنئي وويل: په دې لاره مى هر سهار زامن تيرپېري،
 صرف د هغۇ ليدو لپاره کېنىم، خواوس مى سترگې
 ضعيفه شوي او په موټرکي ناست زامن سەنم ليدلى

مۇرەخخانە

مورەغە هستى ده چى لمن كېنى يى اغزى
 واچول شى گلۇنە ترجوريڭى.
 مورپە كوركى هغە تله ده چى ټول او لادونه ورتە
 يوشان وزن لرى

مورپه نړی کې هغه موجوددی چې زړگی پری
راتولیژی

مور د دنیا ملا یکه ده. مور جانی ستاد نوم ترد غه
دریو ټکو جارشم، (م) می مینه
(و) وجود می (ر) می روح

له اسماں څخه لاندی د حمکی پر سربهترینه تحفه مور

۵

د کوم انسان په خوله چې د مور نوم را ئخی زړه يې
دخوشحالی څخه ټوپونه وهي

اډبۍ ټټوټه

جورپه دې دنیا جنت دی، د مور غېزه

د خداي رحم و شفقت دی، د مور غېزه

دمور مینه

دنيا واره دمور غيبره کې، پرته ده

گهواره د بشريت ده، دمور غيبره

انسانیت د مورله غيبرې، شروع کېږي

سرچينه د بشريت ده، دمور غيبره

محبت د مورپه غيبره کې، زده کېږي
مدرسه د محبت ده، دمور غيبره

دمور مينه کې ريا او تذویر نشه
سر ترپا يه صداقت دی، دمور غيبره

دمور غيبره درازونو، گنجينه ده
خزانه دلور حکمت ده، دمور غيبره

دمور غیره کې نفرت او كر كە نشته

د كە واره دالفت ده، دمور غیره

پە للو للو كې راز دن صيحت شته

بنه اغا ز دن صيحت ده، دمور غیره

د ژوند كې ورھ، تھول همدلتە شروع كىزى

بنه تا كونكې د قسمت ده، دمور غیره

د شاھانو پە دربار كې، موندل نەشي

کوم دربار چې د عزت دی، د مور غیره

په دنیا کې نعمتو نه د خدای، ډیری

خو تر ټولو خوب نعمت دی، د مور غیره

په دنیا کې ئې مثال او ساری نشته

دو مرہ ڈکھ دلذت ده، د مور غیره
دمور غیره ټوله مینه، مینه مینه

ټوله مینه، ټول رغبت ده، د مور غیره

زه قیام ئې دستا یلو نه، عاجزیم

دو مرہ لور نوم د صفت ده، د مور غیره

د مورا همراهه نزدیکی دوکه

ډيرپخواليرى صحرائي سيمه کي کوچيان اوسيدل
 ترڅنګ يې بدراالدين په نامه ګاونهه ټه وو چې دده
 مورد (هيري) په ناروغۍ اخته واه او دی غونبستل چې
 زوي يې ټوله ورځ ترڅنګ وی زوي به يې دی خبری
 زيات زوراوه او ويلى يې چې دخلګو له نظره به کوچني
 يم کله چې د کله کولو وخت رانې بدی سونو بدراالدين
 ميرمنی ته وویل چې مورمی له ھان سره نه بیایو او
 همدلته يې پريېدو یو څه خواره ورسره کېږده
 چې يايي ليوان و خورى ياخپله مره شې . چې دغم نه يې
 خلاص شودي ورته ويبلنه دی کله يې و تړلې او
 ميرمنی يې دخوره و ترڅنګ دخوابې سره خپل یو کلن
 زوي هم پريښود چې همدايو زوي يې درلود او پلار
 دزوی سره زياته مينه لرل . دوی کله بارکړه او یو څه مزل
 وروسته دغرمى ډوډي لپاره دمه سول چې ټول په
 خوراک اخته وه بدراالدين ميرمنی ته وویل چې زوي

می را کره چی یوساعت لو بی و رسه و کرو میرمنی
 ورته و ویل چی هغه می ستاد مور سره پریبنود ده ددی
 په اورید وزیات خپه او په غو سه سو او چغی یی کړی
 چی دادی خه و کره میرمنی و ویل چی حکه می
 پریبنودی چی سبا به موږ هم همد اسی یوازی پریبدی
 دا خبره په ده باندی دمرد ک په خیر ولگیده او په تلوار
 په اس سپور او دمور او زوی خواته و رروان سو حکه
 هلتہ داسی وه چی خوک به بار سول لیوان به یی کورو
 ته ورتلل چی که به خه پاته وه خورل به یی نودی چی
 ورسید ګوری چی
 موری شاو خوا ګوری

زوی یی مور په شاه تړلی
 وه ورباندی لیوان شاو خوارات او بیزی او دایی په کانه
 ولی چی ځانونه و ساتی بدراالدین لیوان و شرل ستر ګی
 یی داونسکو ډکی سوی او دوی یی راوستل ددی نه
 وروسته چی کله به کله کیدل مور به یی په او بن سپره

کره او دی به دشاد په اس ورپسی وو او دستر گولاندی
. به یی دمور جانی ساتنه کول

لڑاینې کړي

خوبه کلیمه د مور ویل دی
او په وجود کی یې ترټولونسکلی او زره راښکونکی غږ
(ای موري) د

مور کلیمه هغه کوچني لغت دی چې له هيلی، عشق
اولورييني ډک دی مور په بشري زره کې
ترټولو خوبه او خوند لرونکي غږ دي.

مور دلورييني، از مبنت، زره سوي او زده کړي سرچينه
ده مورد سپیڅلی څښتن هغه لوريينه ده چې د خپل
اولاد دروزني او پالني لپاره هري سربنندني ته
چمتو ده، مور هغه غير بده چې داولاد ارام ځاي دي
خود اغیرې نه یواخې په ماشوم توب کې نه بلکې په
هروخت کې د خپل اولاد لپاره ارام وربنې

خو_ کله چي يوائيتوب احساس کوي، بلکه کله چي
خوک ستا خبره نه مني کله چي دچال خواستا مينه رد
شي کله چي دژوند خخه کر که کوي، يوئل سترگي پتي
کري سوچ و کپري چي چيرته به ارام يسامومي او خوک
ستا خبره درک کولاي شي خوته به بيا موسي هغه بل
خوک نه ستا مورده، هغه چي تاته دا احساس درکوي
چي ته ترتیل لو غبنتلي يي او تاته دا ڇا هدرکوي چي ته
ريښتني يي

اڻا بجي تېھ توئه

اى محترمی قدردانی موري
زما خوردي او مهربانی موري

مور جانی ستا له محبت نه قربان
ستا حوصلی او صداقت نه قربان

ای د هر چانه په ما گرانی موری
ای محترمی قدردانی موری

مور جانی ستادی لور همت ته سلام
ستا شفقت او مرحمت ته سلام

زمونب لپاره سرگردانی موری
ای محترمی قدردانی موری
موری تحفه د پاک اللہ یی موب د ته
بهتر نعمت په دی دنیا یی مونب د ته

په تانا زیزو ڏیر بی شانی موری
ای محترمی قدردانی موری

زه افغان به دی عزت کو مه
در سره مینه محبت کو مه

زما په غم سترپی ستومانی موری
ای محترمی قدردانی موری
زما خودی او مهربانی موری

تېيە

دمور مینه

پرون شپه مې خوب لیده چې مړ شوی یم
لومړی ورځ یوه پربنسته راغله او راټه وې ویل

څه غواړې ؟

!
ورته و مې ویل : او به

وې ویل : لار شه هغې غونډۍ ته و خیزه او او به
و څښه، کله چې هلته لارم په یوې سترپی چینې مې
سترگې ولګیدې، له هغې چینې څخه مې په مرډ خیته

او به و خکلی . در پیمه و رع بیا هغه پر بنته را غله او وی
ویل : نن خه غواری ؟

! بیا می وویل : او به

هغی وویل : لار شه هغی غونه‌ی ته و خیزه او او به
و خیبنه، کله چی لارم، گورم چی چینه چپره کوچنی
شوی ده، په مره خیته می تری او به و خبلی

او ومه و رع بیا نوموری پر بنته را غله او وی ویل : خه
غواری ؟

بیا می وویل : او به

هغی بیا وویل : لار شه هغی غونه‌ی ته و خیزه او او به
و خیبنه، له یادی چینی خخه می او به و خبلی

خلو پنتمه و رع بیا هغه پر بنته را غله او وی ویل : نن
خه غواری ؟

بیا می وویل : او به

هغې يو ئەل بیا خپله تىرە خبرە تىكار كە او وې وویل،
 چې هغې غوندەی تە و خىزە او لە هغې چىنې خخە او به
 و خېنىھە

كىلە چې هغە ئاي تە ورسىدمۇرم، چې د او بو خاڭىي
 ڇېرىم شوي دى، بىرته را و گرچىدم او لە هغې خخە مې
 و پۇنتىل

دا ولې ؟

هغې پە حواب كې وویل : لومرى، ورئۇ تولۇ دوستانو،
 د كورنى، غرو، قوم، مورا او خپل خپلوا نو دې ستالە
 پارە او بىنكىپى توپى كې، درېپىمە ورئۇ يوازى ملگۇرۇ او
 موردى ستالە پارە او بىنكىپى توپى كې، او وە ورئۇ ھەم
 يوازى ملگۇرۇ او موردى ستالە پارە او بىنكىپى توپى

کپی، مگر خلو پښته و رع یوازې او یوازې مور دې وه
چې ستاله پاره يې او بنسکې تو یولې، دا خاڅکې ستاد
مور او بنسکې دې، چې د تل له پاره تو یېزې

کله چې را او بنس شوم، نود خپلې مور لاسونه او پښې
مې بنسکل کړل، پوه شوم چې د مور مینه تل پاتې ده

مور د ژوند هڅلګړه ده

مور د ژوند د ستړي غره یوازېنی هغه چينه ده چې
داولاد تنده، سکون، ارامي او مينه پکې بهيزې
مور د اخلاص هغه نمونه ده چې د خپل بدن له غوښو
پې (شیدې) درکوي
مور د اعظمت و بلندۍ هغه مثال دی چې جنت يې له
پښو لاندې دی
مور خدای نده خو چې ودې نه بخنې خدای د نه بخنې

اڻه بھي ته ٿو ٿو

دا قيامت خود پ خدائى نه راولي موري
چپ ته مرهي پ او زنه يم مسافريم

دمور په او بنکو مى لمده و ه حکه نه تيريده
زماتراوسه نه هيريگى هغه و چه ڏو ڏو

ده جنت سره سايه لرم په کور کي
هم کعبه هم مدینه لرم په کور کي

غريب نه يم زه بادشاهه دزمانى يم
بي مثاله خزانه لرم په کور کي

يو ديدار به يي په درست جهان ورنه کرم
زه خود اسي خزانه لرم په کور کي

تەپىچە

لس كلن يتيم د خپلې مور سرتە ناست و، لاسونه يې د
 مور لە غار پى تاۋ كىرى وو او لە ژرا سرە يې سلگى ھم
 وھلى. مور يې خپل لاس پە ھېز زەمت را پورتە كە او د
 خپل زوى پە سرىيې كىيىنۇد. كوبىنى يې و كېچى زوى
 سىينى تە ورنىبىدى كىرى، خو پە لاس كې يې دومە توان
 نە و پە ھېز زەمت و ويل: مە ژارە
 زويە زە بىنە كىيىم. يتيم خپلې سترگى د مور پە سترگو
 كې بىنخى كې مور پىلاركە مې واي نواوس بە يې
 تاتە دوار اوپى واي تەن بىنە شەزە بازار تە ئەم چې نن
 مزدورى و كرم مابنام دوا درتە را ورم. سلگىيۇ يې خبر پى
 پى كې مور پى زە مې بو تان ھم بازار كې خىخوم چې
 ھېرە دوا درتە را ورم، خو تەن بىنە شە د مور پە بدن كې
 يې لېزە پىدا شوھ كوبىنى يې و كېچى زوى سىينى تە
 ورنىبىدى كېرى، خو توان يې نە د مور لە سترگو يې

اوښکې را پرپوتيٽي . زوي يې د لاس په ورغوي د مور اوښکې پاکې کړي

دمور لاسونه يې په Ҳمکې ولويده یتیم ونه پوهیدي
چې موريې ساه ورکړه لايې هم مور ته خبرې کولې
مورې ته مره نشي که ته مره شې نوزه به بیا ډوډۍ له
کومه کوم موريې که ته مره شې نوزه به یوازې پاتې
شم، موريې موريې ... لږشیبه وروسته وپوهیدي چې
مورې د ده خبرې نه اوري، له خوليې يې سوې کړي که
ووته او د مور په سينه ور پرپوت

زرینې کربنې د مور لپاره

تاسي فکرو کړي چې يوه مور په خپلو اولادونو څو
م هربانه ده تاسي هم ددی خبری شاهدان یاستي چې يوه
مور د خپلو بچو د روښانه راتلونکی لپاره په پردیو
کورنو کی جامی مینځی او ډوډۍ پخوي دا هرڅه ددی
لپاره کوي چې دغه نیازیین بچې يې د خپلو همزولواو
سیالانو په کتار کې ودریېږي او نه غواړي چې دغه ګل

گل بچی يى بى تعلیمه لوی شى ددى خبرى د بى
سپیناواى لپارە د پېنې تو ادب د نا لىكلىو ادبياتو له
خروار لنه يو ھخە يوه لنه دى ستاسو مخى تە بى دو
لنلهى

بچيە د سکول نه قرار نه شى
زه بە پردى جامى گنله متابه ساتمه

تىپەتكەنە

دمور مینه

يوه مور چى شل كالە د خېل زوى پە انتظار كېنى
د سرشمىرنى يو كار كونكى د سرشمىرنى پە خاطر د^٥
يو كور درو ازه و تىكولە
زېرى بىئى د رو ازه خلاصە كەرە

دمور مینه

کارمند پونتنه یې و کړه، مورجانی په دی کور

کښی خوکسه یاست

زړی بنځی د کوڅي اخیری برخی ته وکتل او په

ژړند وکی لهجه یې و ویل کولی شی سبارا شی

سرشمیرنه و کړی

د سرشمیرنی کارمند و ویل، مورجانی خه فرق

کوی نن یا سبا

زړی بنځی و ویل، بلی مامور صاحب زوی لرم چې

شل کاله کېږی مسافری ته تللی دی شاید نن یا

سبابه راشی که راشی نور بیا د و ه کسه یو

یو د کاند ارد کور ترڅيرمه و ای چې هر کله چې

د امور له کوره د باندی ټه نور کیلی ماته پریپر دی

و ای چې شاید زوی به مور راشی زه به نه یم ستړی

به وی د اکیلی ورکړه ترزما را ټک پوری به

دمه و کړی

د مور مینه د اسى وي

لە مەھر اوپىلار سەرە نىيڭىز كەھل

لە ابو ھيرىرە رض خخە روایت دى چى
 رسول اللە ص و فرمایل «رغم انفه. ثم رغم انفه. ثم رغم انفه. قيل
 من يارسول اللە قال من ادرك والديه عند الكبر
 احدهما و كليهما. ثم لم يدخل الجنة» رواه مسلم ٢٥٥١. ۋېبارە:
 دەغە پزەدى پەخاورو سى. دەغە پزەدى پەخاورو سى. او بىا
 دى ھم دەغە پزە پەخاورو سى. بىو چا عرض و كېرى اى داللە رسولە
 دچا؟ درسول اللە ص

دا ويناچى واىي او بىاھم جنت تە داخل نسى. پەدى معناء دەچى
 څوک داموقع تر لاسە كېرى او گىته ترى و انخلى نو هغە تاوانى دى
 لە ھمىدى املە څوک چى دخپىل مۇرا اوپىلار سەرە دبۇدا و الى پە
 حالت كى نىكى كول غىnimت و نە گەنى. نوددى لايق دى چى بدى
 بىي و ويل سى. دابو ھيرىرە رض عنە خخە روایت دى چى رسول اللە
 ص و فرمایل يىشكە چى ئىينى و خت پە جنت كى ديو چا درجه
 پورتە كېپى. هغە بە پۇنىتىنە و كېرى چى دادرجه ماتە خنگە را كېل

سوه؟ ورتە وبه ويل سى چى ستا اولاد ستالپارە دېخىنى دعا
 كرى وە «رواه ابن ماجه دحدىث شميره ۳۶۶۰»
 پەدى حدىث كى دمۇر اوپلار سره دېنە سلوک لوى اجر او هخونە
 او له هغۇي سره دېد سلوک عذاب او يىرە بىيان سوه .ابو
 درالدرداء رض وايى چى ما درسول الله ص خخە و او رىدل چى
 وى فرمایل: پلار دجنت منئى دروازە دە. نو كە غوارپى ضايىع
 يى كپە او يىا يى ساتتە و كپە (رواه ترمذى دحدىث شميره ۱۹۰۰)
 لە دى حدىث خخە مطلب دادى چى دپلار حقوق ادا كول اطاعت
 يى كول خبرە يى مىنلى او ادب ورسە كول دجنت پە منئى دروازە
 ددا خىليدو لوى سبب دى.

همدارنگە دعا يىشى رض عنها خخە روایت دى جى رسول الله ص
 و فرمایل زە چى يىدە سوم نو ئان مى پە جنت كى ولیدى . بىا مى
 دى يە لوستونكى اواز و او رىدى پوبىتنە مى و كپە چى داخوك دى
 ؟ راتە و ويل سول جى دا حارثە بن نعمان رض دى . بىا رسول الله
 ص و فرمایل : هغە تە دامقام او مرتبە دتابعدارى پە وجه ور كېل
 سوی دى . حارثە بن نعمان رض دخپلى مورە دير تابعدار وە (رواه

دمور مینه

احمد ۲۴/۸۹) نو درنو مسلمانانو لکه چې په حدیثو کي مو
وليدل دمور او پلار خومره ستر حقوق دی نو موبرا او تاسو هم بايد
دمور او پلار احترام او قدر و کړو . او ددوی دوینا و خخه
سرغرونه ونه کړو . برته ددوی دمشوری دکوم کارپیل او ختم ونه
کړو دژوند په ټولو چارو کي ورخخه مشوره وغواړو

(ومن اللہ التوفیق)

دیوی دعا په هیله
 حاجی محمد ئلاند او ورسه همکار جمیل احمد درویش

سقا له رضا سره دهر بندہ تقدیر تبری
موری له تا سره دویبنو شپو تصویر تبری

اخذ لېکونه

بىلا بىل وىب سايي تونه

في جونه

في سبوگ پانى

او كتابونه

همدارنگە د حاجى محمد خلاند او جمیل احمد درویش
مطالعى معلومات
خوبسونه سردار ولی عابد

حاجى محمد خلاند

في سبوگ پانى

Haji khan 413@ gmail.com

ایمیل ادرس

070 555 80 76

د تليفون شميره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library